

Şehir içi servis taşımacılığı faaliyeti dolayısıyla kazancı basit usulde tespit edilen mükellefin ücretli olarak çalışması

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	13649056-120[2022-ÖZE-32]-10838
Tarih	07.02.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Samsun Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : E-13649056-120[2022-ÖZE-32]-10838

07.02.2023

Konu : Şehir içi servis taşımacılığı faaliyeti dolayısıyla kazancı basit usulde tespit edilen mükellefin ücretli olarak çalışması

İlgi

:

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, pazartesi ve cuma günleri ... plakalı 14 kişilik minibüs ile ... ilçesinde yolcu taşımacılığı faaliyetiniz nedeniyle kazancınızın basit usulde tespit edildiğini, bu faaliyetinizin yanı sıra ... Limited Şirketinde şoför olarak ücretli çalıştığınızı belirterek, ücretli olarak çalışmanızın basit usule tabi olmaya engel teşkil edip etmediği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Basit usulde ticari kazancın tespiti" başlıklı 46 ncı maddesinde, "47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur.

...

Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Basit usulün şartlarını haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler dilekçelerinde belirttikleri tarihten veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirilirler. Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden, 47 nci maddede yazılı şartları taşıyanlardan arka arkaya iki hesap döneminin iş hacmi 48 inci maddede yazılı hadlerden düşük olanlar, yazılı talepleri üzerine bu şartın gerçekleşmesini takip eden takvim yılından başlayarak basit usule geçebilirler. İşin eş ve çocuklara devri halinde iş hacminin hesabında devirden önceki süreler de dikkate alınır. Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri tespit edilenlerin kazançları hiçbir suretle basit usulde tespit edilmez." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun "Basit usule tabi olmanın genel şartları" başlıklı 47 nci maddesinin 1 numaralı bendinde ise; "Kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.)" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 7338 sayılı Kanunla, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununa eklenen mükerrer 20/A maddesi ile basit usule tabi mükelleflerin 193 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine göre tespit edilen ticari kazançları gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Basit usulde kazanç istisnasından yararlanacak olan mükellefler, istisna kapsamındaki bu kazançlar için yıllık beyanname vermeyecek ve diğer gelirleri dolayısıyla beyanname vermeleri halinde de bu kazançlarını beyannameye dahil etmeyeceklerdir.

Diğer taraftan, basit usule tabi mükelleflerin kayıtlarının "Defter-Beyan Sistemi" üzerinden tutulması, belge düzenine uyulması ve mükellefiyet ile ilgili diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesine yönelik uygulamalara, mevcut mevzuat hükümleri kapsamında devam edilecektir.

Konuya ilişkin olarak yayımlanan 320 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde gerekli açıklamalar yapılmış olup söz konusu Tebliğin 7 nci maddesinde; "...

(3) Basit usule tabi olan mükelleflerin, başka bir iş yerinde ücretli olarak çalışmaları, kendi işinde bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali olarak kabul edilmekte ve bu mükelleflerin basit usulden faydalanmaları mümkün bulunmamaktadır. Ancak, işin başında bilfiil çalışmak veya bulunmak kaydıyla, basit usulde faaliyette bulunulmadığı zamanlarda ücretli olarak çalışılması (kısmi süreli çalışma veya mevsimlik işçi olarak çalışma gibi), işin başında bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali sayılmayacaktır. Başka bir işyerinde ücretli olarak çalışan basit usule tabi mükelleflerin kendi işlerinde bilfiil çalışıp çalışmadıkları veya işlerinin başında bulunup bulunmadıkları hususu vergi dairelerince yoklama ile tespit edilecek ve mükellefiyet durumları bu tespiti göre değerlendirilecektir.

..." açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, basit usule tabi olan mükelleflerin, başka bir iş yerinde ücretli olarak çalışmaları, Gelir Vergisi Kanununun 47 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde yer alan kendi işinde bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali olarak kabul edileceğinden, bu mükelleflerin basit usulden faydalanmaları mümkün olmayacaktır. Ancak, işin başında bilfiil çalışmak veya bulunmak kaydıyla, basit usulde faaliyette bulunulmadığı zamanlarda ücretli olarak çalışılması (kısmi süreli çalışma veya mevsimlik işçi olarak çalışma gibi), işin başında bilfiil çalışma veya bulunma şartının ihlali sayılmayacaktır.

Buna göre, ... Limited Şirketinde şoför olarak ücretli çalıştığınız, pazartesi ve cuma günleri şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyeti sürdürmeniz işinin başında bilfiil çalışma şartının ihlali anlamına gelmeyeceğinden ücretli olarak çalışmadığınız boş zamanlarınızda sürdürdüğünüz yolcu taşımacılığı faaliyetiniz dolayısıyla şartları dahilinde basit usulden faydalanmanız mümkün bulunmaktadır.

Ancak, aynı anda iki faaliyeti de birlikte sürdürmeniz ya da işinizin başında bilfiil bulunmamanız durumlarında basit usulden yararlanmanız mümkün bulunmadığından gerçek usulde vergilendirileceğiniz tabiidir.

Bilgilerinize sunulur.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026